

Neznámý občan

Váš dopis zn.:

Ze dne: 8.6.2025

Prostřednictvím emailu

Naše č.j.: MMCH/93950/2025/OIA/Kuhn

Vyřizuje: Mgr. David Kuhn

Tel.: 474 637 478

Email: d.kuhn@chomutov.cz

Datum: 23.6.2025

Poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážený občane,

Magistrát města Chomutova, odbor interní audit, jako příslušný orgán povinného subjektu podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, Vám k Vaší žádosti o informace ze dne 8.6.2025:

Vážený okresní úřade,

rád bych se zeptal:

Dodržujete Vy osobně a Vámi řízená instituce Ústavu ČR, její závazné nálezy a platné zákony?

(Odpověď prosím jasně: ano / ne – dle § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.)

Systémová připomínka

Byli jste opakovaně upozorněni, že změna trvalého pobytu nezletilých dětí je zásadní otázkou jejich života a vyžaduje souhlas obou rodičů nebo rozhodnutí soudu. Přiznání si systémového selhání je prvním krokem, bez toho systém nelze opravit.

Přesto většina krajských úřadů tento požadavek nadále /vědomě/ ignoruje, i když:

** jde o zásah do osobní sféry dítěte,*

** jde o upírání práv dětí a rodičů,*

** jedná se o zásadní rozhodnutí dle § 877 občanského zákoníku /a je i v souladu s OZ před novelou/*

** trvalý pobyt není „běžnou záležitostí“, a nemůže být nahrazen pouhým zákonem o evidenci obyvatel.*

I při změně školy a školky je třeba tento souhlas obou rodičů:

Ze zákona i podle ustálené judikatury Ústavního soudu České republiky je nezpochybnitelné, že přijetí dítěte do školy, resp. změna školy nebo školky, patří mezi tzv. zásadní záležitosti výchovy dítěte, u nichž je nutný souhlas obou rodičů, případně nahrazení tohoto souhlasu rozhodnutím soudu. Tento právní názor vyplývá nejen z občanského zákoníku (§ 877 OZ, zákon č. 89/2012 Sb i novela č. 89/2023 Sb), ale také z judikatury Ústavního soudu (viz dále).

Z praxe však vyplývá, že někteří ředitelé škol při přijímání dítěte či změně školy akceptují změnu trvalého pobytu dítěte učiněnou pouze jedním rodičem a následně přijímají dítě do školy pouze na základě této změny, přičemž odkazují na údajnou „dobrou víru“. Takový postup je zcela v rozporu s právním řádem ČR a se závaznými nálezy Ústavního soudu, který opakovaně konstatoval, že jednostranné zásahy do práv rodiče (včetně změny trvalého pobytu dítěte či školy) nesmí být orgány veřejné moci akceptovány bez předchozího soudního přezkumu nebo bez doloženého souhlasu obou rodičů.

Relevantní nálezy Ústavního soudu

- * I. ÚS 266/10: Zásah do osobní sféry dítěte vyžaduje respekt vůle obou rodičů.*
- * I. ÚS 388/05: Stát nesmí akceptovat jednostranné zásahy bez soudního přezkumu.*
- * I. ÚS 3399/23: Změna školy a trvalého pobytu je zásadní a vyžaduje souhlas obou rodičů nebo soudní rozhodnutí.*
- * I. ÚS 2482/13: Rodiče mají rovné postavení ve všech záležitostech týkajících se dítěte.*
- * I. ÚS 955/15: Jednostranná změna bydliště je nespravedlivá a protiprávní.*
- * III. ÚS 265/23: Souhlas obou rodičů je nutný, výjimky jen za mimořádných okolností s následným soudním přezkumem.*

Ústavní soud opakovaně judikuje, že:

Změna bydliště je zásadní otázkou – srov. např. nálezy I. ÚS 266/10, IV. ÚS 4156/19, III. ÚS 428/19, IV. ÚS 2206/23, I. ÚS 3399/23.

Rovnost rodičů v rozhodování – žádný z rodičů nemůže jednostranně rozhodnout o zásadní změně, jakou je přestěhování dítěte.

Dítě je chráněno – změna bydliště ovlivňuje školní docházku, sociální vazby, volnočasové aktivity i vztah s druhým rodičem. Vyžadování souhlasu obou rodičů nebo soudního přezkumu je zárukou ochrany jeho nejlepších zájmů.

Právní jistota – soudy a rodiče mají jasný postup pro řešení situací, kdy není dosaženo dohody.

Z výše uvedeného vyplývá, že akceptace změny školy dítěte na základě trvalého pobytu změněného bez souhlasu druhého rodiče je v rozporu se zákonem i ústavním pořádkem ČR. Tato praxe má přímý dopad nejen na výkon rodičovské odpovědnosti, ale i na nejlepší zájem dítěte.

STATUTÁRNÍ MĚSTO CHOMUTOV

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov | tel.: +420 474 637 111 | fax: +420 474 652 777 | email: podatelna@chomutov.cz
Datová schránka: 497beyz | IČ: 00261891 | DIČ: CZ 00261891 | číslo účtu: KB 19-0000626441/0100 | www.chomutov.cz
Úřední dny a hodiny: pondělí, středa 08:00 – 17:00 hodin | úterý, čtvrtek 08:00 – 15:00 hodin

Nabízí se i zamyšlení, zda matriky, ohlašovny a školy ve vašich krajích, pokud v souvislosti se změnou trvalého pobytu nezletilých dětí porušují Ústavu, ústavní pořádek a platné zákony, mají své odpovědné pracovníky řádně proškolené a poučené. A zda by nemělo dojít k centralizaci.

V případě, že by se ukázalo, že odpovědní pracovníci nebyli dostatečně proškoleni, neznají či nedodržují příslušné právní předpisy, nebo došlo k nesprávnému hospodaření s prostředky z veřejných rozpočtů, doporučuje se, aby obce a kraje požádaly Nejvyšší kontrolní úřad o prověření těchto skutečností za období od roku 2001.

„Uvědomuji si, že tímto otevírám Pandořinu skříňku – odkrývám systémově přehlížený problém a letitou nezákonnou praxi, kterou odpovědné instituce dlouhodobě tolerují.“

Dotazy dle zákona č. 106/1999 Sb.

- 1. Respektuje Vaše instituce uvedené nálezy Ústavního soudu? Pokud ne, uveďte právní důvody.*
- 2. Postupuje Vaše matrika či ohlašovna tak, že eviduje změnu trvalého pobytu nezletilého dítěte pouze na základě žádosti jednoho rodiče, bez zkoumání souhlasu druhého? Pokud ano, jaký právní výklad k tomu máte?*
- 3. Byli Vaši pracovníci od roku 2001 do současnosti školeni v oblasti ústavních principů, rodičovské rovnosti, § 877 občanského zákoníku a uvedených nálezů Ústavního soudu? Pokud ano, uveďte termíny a obsah školení.*
- 4. Kdo v rámci Vaší instituce nese právní odpovědnost za dodržování zákonnosti změn trvalého pobytu nezletilých?*
- 5. Vede Vaše instituce evidenci případů změn trvalého pobytu nezletilých pouze na žádost jednoho rodiče? Pokud ano, žádám o přehled těchto případů od roku 2010.*
- 6. Je druhý rodič informován o změně trvalého pobytu? Nebo o změně školky/školy? Pokud nemáte jeho podpis na dokumentech?*

Upozornění

Je známo, že některé úřady:

- * zaměňují trvalý pobyt s faktickým bydlištěm, a rády poučují*
- * mylně tvrdí, že souhlas není potřeba, odkazují se na zákon o evidenci obyvatel, a nebo že ostatní postupují stejně - nezákonně, systémový problém*
- * požadují po rodičích rozsudky o tom, komu byly děti svěřeny do péče, které nejsou relevantní,*
- * vyhrožují odmítnutím odpovědi, což porušuje zákon č. 106/1999 Sb., správní řád i Listinu základních práv a svobod.*

Takový postup je protiprávní a lze jej řešit stížností u veřejného ochránce práv, Ministerstva vnitra nebo soudní cestou.

STATUTÁRNÍ MĚSTO CHOMUTOV

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov | tel.: +420 474 637 111 | fax: +420 474 652 777 | email: podatelna@chomutov.cz
Datová schránka: 497beyz | IČ: 00261891 | DIČ: CZ 00261891 | číslo účtu: KB 19-0000626441/0100 | www.chomutov.cz
Úřední dny a hodiny: pondělí, středa 08:00 – 17:00 hodin | úterý, čtvrtek 08:00 – 15:00 hodin

Závěr a výzva k nápravě:

Pokud neuznáváte závaznost uvedených nálezů Ústavního soudu, žádám o věcné a právně podložené vysvětlení.

Zároveň Vás vyzývám k přehodnocení a nápravě praxe ve Vaší instituci tak, aby odpovídala platnému právnímu řádu a chránila práva dětí a obou rodičů.

Občan

sděluje následující:

Na úvod si dovoluji uvést, že jsme si vědomi Nálezů Ústavního soudu, který změnu trvalého bydliště, případně školy, považuje za zásadní otázku, o které mají rozhodovat oba rodiče a v případě neshody pak soud. Tyto nálezy se však týkají rodičovské odpovědnosti, nedávají však pokyny pro školy nebo úřady, že musí vyžadovat souhlasy/ podpisy obou rodičů při každém jednotlivém rozhodnutí.

Matrika nemá nikde výslovně stanoveno, že by musela výhradně požadovat podpisy obou rodičů. Naopak zákon č. 133/200 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech a změně některých zákonů stanoví v § 10 odst. 10, že změnu trvalého pobytu nezletilého ohlašuje jeho zákonný zástupce. Předpoklad je takový, že zákonní zástupci jednají ve shodě. Pokud tomu tak není, tak je to věc, kterou si mají vyřešit rodiče, třeba i prostřednictvím soudu, nikoliv úřad.

Obdobně je to u škol, kdy k přijetí dítěte do povinného vzdělávání (ať již na úrovni MŠ nebo ZŠ) je zapotřebí žádost podaná zákonným zástupce – takto je to ukotveno ve školském zákoně. Opět se má za to, že jsou rodiče v souladu. Výslovná povinnost, že musí být na žádosti souhlas obou rodičů v zákoně není. Ono by to také postrádalo smysl, neboť by dítě bylo v pozici rukojmího, které by v řadě případů nebylo možno do školy, školky, vůbec přijmout a ono by tedy nemohlo řádnou docházku plnit, což je samozřejmě nežádoucí a nemyslitelné.

Proto jsou odpovědi na Vaše dotazy následující:

1. Ano.
2. Ne, viz výše.
3. Ne.
4. Vedoucí příslušného odboru, tajemník Magistrátu, politické vedení.
5. Ne.
6. Ne.

Mgr. David Kuhn
odbor interní audit – právní oddělení
statutární město Chomutov

STATUTÁRNÍ MĚSTO CHOMUTOV

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov | tel.: +420 474 637 111 | fax: +420 474 652 777 | email: podatelna@chomutov.cz
Datová schránka: 497beyz | IČ: 00261891 | DIČ: CZ 00261891 | číslo účtu: KB 19-0000626441/0100 | www.chomutov.cz
Úřední dny a hodiny: pondělí, středa 08:00 – 17:00 hodin | úterý, čtvrtek 08:00 – 15:00 hodin